Dosar nr. 2-1583/2022
2-22053270-09-2-14042022

HOTĂRÂRE
În numele Legii

10 aprilie 2024 mun. Bălţi
Judecătoria Bălţi, (*sediul central*),
Instanţa compusă din:
Preşedinte de şedinţă, judecător Ghercavii Svetlana
Grefier Cotos-Melnițchi Tatiana

examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Fratea Ion către Diacon Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, și cererea reconvențională înaintatră de Diacon Ivan împotriva lui Fratea Ion privind constatarea ineficienței contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată, -

a constatat:

Argumentele participanților la proces:

1. La 14 aprilie 2022 Fratea Ion a înaintat cerere de chemare în judecată către Diacon Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii a indicat că, la data de 02.03.2021 a fost încheiat un contract de împrumut între împrumutătorul Fratea Ion și împrumutatul Diacon Ivan. Prin acest contract, împrumutătorul a transmis împrumutatului mijloace bănești în sumă de 269 000 lei, pentru dezvoltarea unei afaceri, iar împrumutatul s-a obligat să restituie împrumutătorului aceeași sumă de bani (suma împrumutată). Suma împrumutului în mărime de 269 000 lei a fost oferită pe un termen de 10 luni, data limită de restituire a mijloacelor finanaciare fiind 31.12.2021.
3. Invocă că după expirarea termenului de împrumut, suma de 269 000 lei trebuia să fie restituită nu mai târziu de ziua următoare după expirarea termenului de împrumut indicat în pct. 1.2. al contractului de împrumut din 02.03.2021.
4. Deci, data limită de restituire a împrumutului este 31.12.2021. Până în prezent, împrumutatul Diacon Ivan nu și-a îndeplinit obligațiile asumate. Suma împrumutului nu a fost restituită.
5. Respectiv, la data de 10.03.2022 a expediat în adresa acestuia o somație, cu solicitarea de a restitui suma împrumutului. Plicul cu somația adresată s-a

întors ca nereclamat. Mai mult ca atât, de nenumărate ori l-a sunat pe pârât să-i restituie suma de 269 000 lei, dar fără careva rezultate.

6. Invocă reclamantul că nu dispunea la acel moment de suma de 269 000 lei. Având încredere în pârât a încheiat un contract de credit pe numele său cu OCN „Microinvest" SRL, și i-a acordat cu împrumut suma de 269 000 lei pârâtului Diacon Ivan.
7. Solicită reclamantul încasarea de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion a sumei împrumutului în mărime de 269 000 lei, în temeiul contractului de împrumut încheiat la data de 02.03.2021. Încasarea dobânzii de întârziere din suma de 269 000 lei din data imediat următoare scandenței plății (01.01.2022) până la data când s-a efectuat plata și înasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării cauzei.
8. La data de 14.04.2022 prezenta cauză a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului Judecătoriei Bălți Vladislav Schibin.
9. Prin încheierea judecătorului judecătoriei Bălți Vladislav Schibin din 14.07.2023, a fost dispusă efectuarea expertizei judiciare grafoscopice în comisie în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Fratea Ion către Diacon Ivan priivnd încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată. Procesul fiind suspendat până la prezentarea în instanța de judecată a raportului de expertiză sau a altui act ce atestă finalizarea procedurii dispuse.
10. Prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Bălți din 11.12.2023, s-a dispus redistribuirea în mod automat-aleatoriu dosarele aflate în procedura judecătorului Vladislav Schibin, prin intermediul Programului Intern de Gestionare a Dosarelor.
11. La data de 13.12.2023 prezenta cauză a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului Judecătoriei Bălți Svetlana Ghercavii.
12. Prin încheierea din 22.12.2023, s-a dispus reluarea procesului în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Fratea Ion către către Diacon Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.
13. La data de 16.02.2024 reprezentantul reclamantului, avocatul Vlas Elena, a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat încasarea de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion a sumei împrumutului în mărime de 269 000 lei, în temeiul contractului de împrumut încheiat la data de 02.03.2021. Încasarea de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion a dobânzii de întârziere în mărime de 121 350,32 lei, în temeiul contractului de împrumut încheiat la data de 02.03.2021. Încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate de reclamant.
14. La data de 20.02.2024 Diacon Ivan a depus cerere reconvențională împotriva lui Fratea Ion privind constatarea ineficienții actului juridic.

15. În motivarea cererii reconvenționale a indicat că în fapt există un contract de împrumut din data de 02.03.2021 părțile contractului fiind Fratea Ion și Diacon Ivan conform contractului împrumutătorul Fratea Ion acordă împrumut împrumutatului Diacon Ivan în sumă de 269 000 lei, cu scadența la data de 31.12.2021.
16. Contractul de împrumut din 02.03.2021 stabilește niște condiții de transmitere a banilor. Astfel la pct. 2.1 și pct. 2.2, este indicat că împrumutătorul se obligă să transmită împrumutatului mijloacele bănești în termen de 1 zi din momentul semnării prezentului contract în numărar, iar următorul punct prevede că la momentul transmiterii banilor se întocmește actul de primire a mijloacelor bănești.
17. Totodată, la materialele cauzei este anexat contractul de credit nr. 21010013763 din 02.04.2021, care este obținut cu o lună mai târziu decât data perfectării contractului de împrumut, care precum că este sursa banilor necesari pentru împrumut. Prin existența contractului de credit, reclamantul Fratea Ion își motivează acțiunea civilă și proveniența banilor.
18. Stabilite în mod cronologic, se demonstrează că Fratea Ion nu dispunea de suma de 269 000 lei, la data de 02.03.2021 (data încheierii contractului de împrumut) pentru a putea să i-o împrumute lui Diacon Ivan și respectiv nu a putut respecta pct. 2.1 din contract, de a transmite banii timp de o zi, adică la data de 03.03.202.
19. Astfel, din momentul ce a expirat termenul de executare a obligației împrumutătorului de a transmite suma împrumutatului și între părți nu a fost întocmit actul confirmativ de transmitere a sumei împrumutului, condiție expres prevăzută în contract, actul juridic a devenit ineficient și nu a produs efectele sale juridice din care motiv nu poate surveni răspunderea împrumutatului. Din care considerente lui Diaconu Ivan nu-i poate fi cerută restituirea mijloacelor bănești care nu au fost de facto împrumutați/transmiși.
20. Deși părțile au avut intenția de a încheia contratul de împrumut, totuși nici una dintre părți efectiv nu l-a realizat, Fratea Ion nu a transmis, iar Diacon Ivan a primit banii care erau obiect al contractului de împrumut din 02.03.2021.
21. Solicită Diacon Ivan constatarea ineficienții contractului de împrumut din 02.03.2021. Încasarea din contul lui Fratea Ion în beneficiul lui Diacon Ivan a tuturor cheltuielilor de judecată pe care acesta le va suporta.
22. La data de 23.02.2024 reprezentantul reclamantului, avocatul Elena Vlas a depus referință la cererea reconvențională, în care a indicat că odată ce a fost depusă cererea de chemare în judecată de Fratea Ion, Diacon Ivan neagă faptul că a semnat contractul de împrumut din 02.03.2021, din aceste motive fiind numite două expertize grafoscopice, care au contatat că Diacon Ivan nu numai că a semnat contractul de împrumut, dar a și executat textul manual care conține

numele, prenumele, codul personal și seria buletinului de identitate. Aceste acțiuni denotă că Diacon Ivan fiind o persoană cu rea-credință prin diferite metode dorește să se eschiveze de la restituirea acestui împrumut. Astfel, consideră că contractul de împrumut din 02.03.2023 încheiat și semnat de către părți întrunește toate condițiile de valabilitate ale unui act juridic. Astfel, solicită respingerea cererii reconvenționale cu privire la constatarea ineficienței actului juriidc, ca neântemeiată.

23. În cadrul ședinței de judecată reprezentantul reclamantului, avocatul Vlas Elena, a susținut integral acțiunea înaintată din motivele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, solicitând încasarea de la Diacon Ivan a împrumutului în sumă de 269 000 lei în temeiul contractului de împrumut încheiat la 02.03.2021 Totodată solicită și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 121 350,32 lei. La fel și încasarea cheltuielilor de judecată și anume a taxei de stat în mărime de 8070 lei și 4199 lei, cheltuieli de expedierea somației în sumă de 10,95 lei, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judicare în sumă de 3850 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5600 lei. Cât privește cererea reconvențională, solicită respingerea acesteia ca fiind neântemeiată.
24. Reprezentantul pârâtului, avocatul Sofroni Ana în cadrul ședinței de judecată, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată și nefondată. Totodată, solicitând admiterera cererii reconvenționale pe motivele indicate în cererea. Încasarea din contul lui Fratea Ion a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei, la fel și a cheltuielilor pentru asistența juridică.

Aprecierea instanței de judecată

25. Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, examinând probatoriul cauzei administrat pentru dovedirea celor invocate și raportându-l, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră că acțiunea înăintată de Fratea Ion urmează a fi admisă, iar acțiunea reconvențională înintată de Diacon Ivan urmează a fi respinsă din următoarele considerente.
26. Potrivit prevederilor art. 5 Cod de Procedură Civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.*
27. În conformitate cu art.9 alin.(1) şi alin. (2), lit.a) Cod Civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice.*

28. Potrivit art.10 alin. (1) Cod civil, *persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă pînă la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.*
29. Potrivit art. 774 alin. (1) Cod Civil, *în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.*
30. În conformitate cu prevederile art.775 alin.(1) Cod civil, *debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei,* iar potrivit art.776 aceluiași cod, *obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.*
31. În conformitate cu art.858 alin. (1)-(2) Cod civil, *temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.*
32. Potrivit art. 864 alin. (1) Cod Civil, *chiar dacă, în favoarea debitorului, este stabilit un anumit termen de executare, creditorul poate pretinde executarea imediată a obligaţiei în cazul în care debitorul se află în incapacitate de plată sau a redus garanţiile convenite anterior, sau în genere nu le-a putut prezenta, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.*
33. Potrivit prevederilr art.1242 alin.(1) Cod Civil, *(1) Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau* alte *bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date,* iar conform art.1247 alin.(1) Cod Civil, *(1) Împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluțiunea împrumutului.*
34. Astfel, la data de 14.04.2022 Fratea Ion, a înaintat în instanță cerere de chemare în judecată împotriva lui Diacon Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi cheltuielilor de judecată.
35. În cadrul ședinței de judecată s-a constatat că la data de 02.03.2021 Fratea Ion, în calitate de ,,împrumutător" a transmis cu titlu de împrumut pârâtului Diacon Ivan, în calitate de ,,împrumutat" suma de 269 000 lei, iar ultimul s-a obligat ca

în termen de 10 luni, până la data de 31.12.2021, să întoarcă banii împrumutați (f.d.7).

36. Având în vedere neexecutarea de către pârât a obligațiunilor asumate prin recipisă, reclamantul s-a adresat cu prezenta acțiune în instanța de judecată, prin care solicită încasarea din contul pârâtului a datoriei în sumă de 269 000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 269 000 lei și a cheltuielilor de judecată.
37. Prin cererea de concretizare reclamantul a solicitat încasarea de la pârâtul Diacon Ivan a datoriei de 269 000 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 121 350,32 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 21 729,95 lei.
38. La data de 10.03.2022 a expediat în adresa Diaconu Ivan cerere prealabilă prin care a solicitat achitarea datoriei în sumă de 269 000 lei în termen de 10 zile (f.d.9-10).
39. Reieșind din faptul că pârâtul Diacon Ivan nu și-a onoarat benevol obligațiile pecuniare față Fratea Ion, acesta fiind nevoit să se adreseze cu prezenta cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei, instanța constată ca fiind întrunite condițiile necsare pentru care reclamantul poate pretinde executarea imediată a obligaţiei, astfel reclamantul fiind îndreptățit de a se adresa cu prezenta acțiune în instanța de judecată, prin care solicită încasarea din contul pârâtului Diacon Ivan a datoriei în sumă de 269 000 lei.
40. Totodată, instanța ține să menționeze că în cadrul examinării cauzei, la cererea părților fost dispusă expertiza judiciară grafoscopică a semnăturii scrisului aplicată în contractul de împrumut nr. 1 din 02.03.2021.
41. Astfel, potrivit Raportului de expertiză judiciră nr. 654,655,656 din 23.05.2023 s-a stabilit următoarele: în contractul de împrumut nr.1 din 02 martie 2021 este executat de către Diacon Ivan textul scris manual cu următoarul conținut „*Diacon Ivan B***** ***** Diacon Ivan*”. În rubricile contractului de împrumut nr. 1 din 02.03.2021 textul scris manual cu conținutul „*02 martie Fratea Ivan B04002606 ***** s. Grinăuți r. Rîșcani Calea Ieșilor102/27 269 000 Două sute șaizeci și nouă mii lei dezvoltarea unei afaceri 10 luni 31.12.2021 1 2 cheltuielilor mijloacelor băneşti dezvoltarea afacerii Fratea Ion*” a fost executată de o persoană, iar textul manuscris cu conținutul „*Diacon Ivan B ***** ******” și „*Diacon Ivan*” din rubrica „Împrumutatul”- de o altă persoană. Semnătura executată din numele lui Diacon Ivan în Constractul de împrumut nr. 1 din 02.03.2021 probabil a fost executată de către Diacon Ivan. Probabil că semnătura executată din numele lui Diacon Ivan în rubrica „semnătură” a contractului de împrumut nr. 1 din 02.03.2021 nu a fost efectuată în careva condiții neobișnuite . în prima parte a actului juridic (contractul de împrumut nr. 1 din 02.03.2021) a fost executat de către Diacon Ivan următorul text manuscris, care constituie date cu caracter personal „*Diacon Ivan B ***** ******”. Textul manuscris de la sfârșitul Contractului de împrumut nr. 1 din

02.03.2021, sub cuvântul „Împrumutatul” și anume „*Diacon Ivan*” a fost executat de către Diacon Ivan. Semnătura de la sfârșitul contractului de împrumut nr.1 din 02.03.2021 sub cuvântul semnătura, probabil a fost executată de către Diacon Ivan.

42. La fel, instanța ține să menționeze că prin încheierea Judecătoriei Bălți din 14.07.2023 a fost dispusă expertiza judiciară grafoscopică în comisie a semnăturii scrisului aplicată în contractul de împrumut nr. 1 din 02.03.2021.
43. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1918-1922 din 12.12.2023 în concluzie s-a stabilit că Diacon Ivan a executat semnătura în litigiu, în rubrica „*Împrumutatul/Semnătura*” a Contractului de împrumut nr. 1 din 02.03.2021, încheiat între Fratea Ion, numit „*Împrumutător*” și pe de o parte „*Împrumutatul*” transmite în condițiile prezentului Contract în proprietate „*Împrumutatarului*” mijloace bănești în sumă de 269 000 lei.
44. Conform art.148 alin.(1) CPC, *Pentru elucidarea unor aspecte din domeniul ştiinţei, artei, tehnicii, meşteşugurilor artizanale şi din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoştinţe speciale, instanţa dispune efectuarea unei expertize, la cererea părţii sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu. Actele reviziei ori ale inspecţiilor departamentale, precum şi raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză şi nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeaşi problemă.*
45. Potrivit art.158 alin.(1) CPC, *Raportul de expertiză se elaborează în scris. Alin.(4) Raportul de expertiză este examinat în şedinţă de judecată şi evaluat în ansamblu cu celelalte probe. Alin.(6) Raportul de expertiză nu este obligatoriu pentru instanţa judecătorească şi se apreciază conform art.130. Respingerea lui însă trebuie să fie motivată.*
46. În această ordine de idei, reieșind din faptul că prin raportul de expertiză judiciară nr. 1918-1922 din 12.12.2023 efectuat de către Centrul Național de Expertiză Judiciară, s-a constatat că, Diacon Ivan a executat semnătura prezentă în contractul care obiect al în litigiului, în rubrica „*Împrumutatul/Semnătura*” a Contractului de împrumut nr. 1 din 02.03.2021, încheiat între Fratea Ion, numit „*Împrumutător*” și pe de o parte „*Împrumutatul*” transmite în condițiile prezentului Contract în proprietate „*Împrumutatarului*” mijloace bănești în sumă de 269 000 lei.
47. Astfel, instanța de judecată apreciază constatările efectuate de către experții judiciari al Centrului Național de Expertiză Judiciară ca fiind autentice, realizate de către persoane cu cunoștințe specializate în domeniu.
48. Drept consecință a circumstanțelor de fapt constatate, raportate la cadrul legal aplicabil la caz, instanța de judecată va admite acțiunea înaintată de Fratea Ion către Diacon Ivan privind încasarea datoriei.

49. Cât privește cerința reclamantului cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, instanța reține că potrivit prevederilor art. 942 alin. (1) CC al RM, *în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin. (2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale*, și potrivit prevederilor alin. (2), *rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri*.
50. Astfel, dat fiind faptul că pârâtul Diacon Ivan, nu a chitat la timp datoria conform contractului de împrumut din 02.03.2021, instanța de judecată apreciază ca fiind întemeiate argumentele reclamantului Fratea Ion, reprezentat de avocatul Vlas Elena, precum că pârâtul urmează să achite dobânda de întârziere în mărime 121 350,32 lei, reieșind din calculul dobânzii de întârziere pentru perioada 01.01.2022-01.01.2024, fiind calculat în conformitate cu art. 874 și art. 942 alin. (2) Cod Civil al RM (f.d. 195).
51. În aceste condiții, pretenția reclamantului Fratea Ion cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 121 350,32 lei, poartă un caracter întemeiat și urmează a fi admisă.
52. În raport cu cererea înaintată de reclaamntul Fratea Ion, privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată o apreciază drept întemeiată și necesară de a fi admisă, din următoarele considerente.
53. Potrivit art.94 alin.(1) CPC*, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului,* iar conform art.96 alin.(1) CPC*, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Alin. (11) Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*
54. Instanţa de judecată la determinarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică ține cont în această materie de practica Curţii Europene a Drepturilor Omului. Potrivit acesteia partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea şi caracterul lor rezonabil (cauzele Costin împotriva României, Străin împotriva României, Stere şi alții împotriva României, Raicu împotriva României).

55. În ordinea celor relatate, instanța de judecată relevă că, cheltuielile pentru asistența juridică pentru a fi încasate de către instanţa de judecată, din contul părții care a pierdut procesul în beneficiul părții care a abținut câștig de cauză, acestea trebuie raportate la o serie de criterii cumulative, şi anume: criteriul necesității, caracterul de realmente suportate şi criteriul de rezonabilitate în raport cu cuantumul cheltuielilor de asistență juridică solicitate de a fi compensate.
56. Necesitatea suportării cheltuielilor de judecată de către reclamante rezultă nemijlocit din necesitatea realizării, apărării dreptului /interesului încălcat/ contestat al reclamantului.
57. În raport cu criteriul efectivității /realității suportării cheltuielilor de judecată/ de asistență juridică, pentru dovada cheltuielilor suportate, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a unor acte confirmative cum ar fi dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonuri le de plată). Caracterul real al cheltuielilor de asistență juridică solicitate spre încasare în prezenta speță se confirmă prin copia bonului de plată seria PL nr.376243 din data de 15.02.2022 (f.d.41), seria PL nr. 376244 din 04.04.2022 (f.d. 43), seria PL nr. 376245 din 14.04.2022 (f.d.44), care confirmă inclusiv și faptul că, cheltuielile de asistență juridică au fost suportate anume în raport cu prezenta acțiune.
58. Pentru determinarea rezonabilității cuantumului compensaţiei acordate, instanţa de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ţine cont de: complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speţă; aportul avocatului la soluţionarea cauzei; timpul şi munca depusă de avocat; aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistenţa (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienţi specifici etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obţinut; restricţiile de timp impuse de client şi de circumstanţele cauzei; natura şi durata relaţiei dintre avocat şi client; experienţa, reputaţia şi abilitatea avocatului; justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obţinute în cauză; alţi factori, la discreţia instanţei. Rezonabilitatea cheltuielilor de judecată rezultă din cercul de acțiuni procesuale realizate de reprezentantul reclamantului, avocatul Vlas Elena, în procesul acordării asistenței juridice de apărare/realizare a drepturilor reclamantului.
59. Prin prisma normelor citate mai sus, odată cu admiterea acțiunii de bază, instanța de judecată consideră necesar de a admite cererea de compensare a cheltuielilor de asistență juridică ca fiind reale, necesare și rezonabile.

60. În raport cu cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 1004 lei și pentru efectuarea raportului de expertiză în sumă de 3850 lei, instanța de judecată le apreciază drept efectiv suportate, fapt constat prin ordinele de încasare a numerarului nr.QSG198*91836/A din 13.04.2022 (f.d.2) și nr.1013372 din din 10.03.2022 (f.d.13), ordinului de plată nr. QSG198*101602/A din 10.05.2022 (f.d. 27), ordinului de plată nr. QSG198*125635/A din 29.06.2022 (f.d.31), ordinului de plată nr. QSG293*129553/A din 12.07.2022 (f.d.48). Prin urmare, instanța de judecată consideră necesar de a încasa de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion, cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 21 729,95 lei, drept compensare a cheltuielilor de judecată.
61. Cu privire la cererea reconvențională înăintată de Diacon Ivan împotriva lu Fratea Ion privind constatarea ineficienței contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată o apreciază drept neântemeiată și urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.
62. Conform prevederilor art.308 Cod civil (în vigoare până la 01.03.2019), *act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice şi juridice a voinţei îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.*
63. Potrivit art. 357 Cod Civil, *dacă, conform legii, actul juridic, fără a fi nul sau anulabil, nu produce, total sau parţial, efectele sale juridice, el este, în această parte, ineficient. Actul juridic devine eficient de îndată ce este înlăturat temeiul de ineficienţă. Ineficienţa actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o invoce din oficiu după ce a ascultat participanţii la proces.*
64. Așadar, în sensul normei citate supra, intenția avută de către participanții la raporturile juridice civile în cazul încheierii de acte juridice vizează anume producerea de efecte juridice.
65. În această ordine de idei, instanța reține că actul juridic va fi neregulat atunci când acesta a fost săvârșit cu încălcarea anumitor dispoziții legale, fără ca prin aceasta să înceteze de a fi valid și de a-și produce efectele.
66. Potrivit prevederilor art. 992 Cod civil, (1) *Contractul este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.*
67. În sensul art. 312 Cod civil*, Consimţământul este manifestarea, exteriorizată, de voinţă a persoanei de a încheia un act juridic.*
68. Astfel, la speță instanța reține că contractul de împrumut nr. 1 din 02.03.2021 este un este un contract consensual, sinalagmatic, cu titlul oneros, comutativ, translativ de proprietate.

69. În acest sens, argumentele pârâtului că precum reclamantul de facto nu a transmis banii care au fost luați cu împrumut în baza contractului din 02.03.2021, iar pârâtul la rândul său nu a primit această sumă de bai, nu pot fi reținute de către instanța de judecată, dat fiind faptul că partea pârâtă nu a prezentat probe în sensul dat, sau în temeiul art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.*
70. Potrivit art. 117 CPC al RM *probele în cauze civile sînt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluționare a cauzei.*
71. În conjunctura circumstanțelor descrise instanța apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele reclamantului cererii reconvenționale privind invocarea constatării ineficienței contractului de împrumut. Or, raportul juridic contractual a apărat ca urmare a încheierii de către părți a unui act juridic, urmat de acțiuni care justifică executarea conformă a acestuia și nu sunt de natură să creeze o neconcordantă între voința reală și cea declarată a părților contractate.
72. Respectiv, pârâtului nu îi poate fi imputată ineficiența contractului de împrumut din 02.03.2021, încheiat între părțile Fratea Ion și Diacon Ivan, la dosar lipsind probe referitoare la faptul că ultimii nu au avut intenția reală de a transmite banii în scopul împrumutului, iar scopul tranzacției ar fi fost altul.
73. Prin urmare, în cadrul ședinței de judecată a fost stabilit din materialele cauzei, că contractul de împrumut corespunde prevederilor legale, reprezintă o manifestare de voinţă perfect legală şi întemeiată a părţilor contractante, toate obligaţiile asumate în baza contractului au fost executate de ambele părţi în mod conştiincios şi nici nu persistă încălcarea prevederilor legale aferente contractului.
74. În consecință, instanța conchide că sunt nefondate şi argumentele invocate de reclamant privind faptul că pârâtul nu a transmis suma de 269 000 lei reclamantului Diacon Ivan.
75. Conform art.130 alin.(1) CPC, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*
76. Instanța de judecată menționează că, pot fi reținute spre examinare și cercetare numai probele pertinente, prin care se confirmă, se combate sau se pune la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența unor anumite circumstanțe, astfel, pertinența probei este o condiție de admisibilitate a oricărei dovezi.

77. Astfel, instanța de judecată menționează că reclamantul acțiunii reconvenționale în susținerea pretențiilor sale urma să prezinte probe pertinente privind constatarea ineficienței contractului de împrumut, însă, asemenea înscrisuri relevante speței nu au fost prezentate de reclamant, motiv pentru care acțiunea înaintată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
78. În raport cu cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată reține că, potrivit prevederilor art. 94 alin.(1) Cod procedură civilă, *Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*
79. În ceea ce privește solicitarea reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată instanța menționează că drept consecință a statuării asupra soluției de respingere a acțiunii reconvenționale, conform prevederilor art.94 alin.(1), Cod procedură civilă, se va respinge și solicitarea privind compensarea cheltuielilor de judecată.
80. În finalitatea celor relatate supra, instanța a concluzionat asupra neteminiciei cererii reconvenționale înăintate de Diacon Ivan împotriva lui Fratea Ion privind constatarea ineficienței contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată, iar drept urmare, instanța o va respinge ca fiind neîntemeiată.
81. În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă al R. Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite cererea de chemare în judecată înaintată de Fratea Ion către Diacon Ivan privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Diacon Ivan an.n.*****, IDNP *****, în beneficiul lui Fratea Ion an.n.*****, IDNP *****, datoria în sumă de 269 000, 00 (două sute șaizeci și nouă mii, 00) lei.

Se încasează de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion dobândă de întârziere în sumă de 121 350, 32 (o sută douăzeci și una mii trei sute cincizeci, 32) lei.

Se încasează de la Diacon Ivan în beneficiul lui Fratea Ion cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 21 729, 95 (douăzeci și una mii șapte sute douăzeci și nouă, 95) lei.

Se respinge cererea reconvențională înaintată de Diacon Ivan împotriva lui Fratea Ion privind constatarea ineficienței contractului de împrumut și încasarea cheltuielilor de judecată.

Hotărîrea este cu drept de apel în Curtea de Apel Bălţi în termen de 30 zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Bălţi, sediul central.

Preşedintele şedinţei,
judecător Ghercavii Svetlana